

sa

Sektorske_analize

eiz ekonomski
institut,
zagreb

lipanj 2016. broj 46 godina 5

ISSN: 1848-8986

hr
IN OBLASTI IZVJEŠTAJI

Telekomunikacije

Autorica **Ljiljana Božić**

_Sadržaj

_3 Glavni sektorski pokazatelji

Iz podataka o broju korisnika te odlaznom prometu razvidno je kako se većina komunikacije odvija putem pokretne mreže. To za posljedicu ima više nego dvostruko veće prihode ostvarene u prvom tromjesečju ove godine u pokretnoj mreži.

_7 Telekomunikacije u Europskoj uniji

U sektoru telekomunikacija u Europskoj uniji protekle su dvije godine obilježene oscilacijama u kretanju ukupnog broja zaposlenih.

_11 Vodeća trgovačka društva

U odnosu na 2014. godinu nije bilo promjene što se tiče vodećih trgovačkih društava u sektoru telekomunikacija.

_14 Zaključak

Prema podacima za prošlu godinu i prvo tromjesečje ove godine može se uočiti povećanje broja internetskih korisnika i internetskog prometa. Unatoč ovom trendu Hrvatska se i dalje svrstava među zemlje EU-a s niskom razinom korištenja interneta.

Glavni sektorski pokazatelji

“ Broj poslanih SMS i MMS poruka smanjen je u odnosu na prvo tromjesečje 2015.

— U elektroničkim komunikacijskim uslugama prošle je godine zabilježeno intenzivnije korištenje širokopojasnog pristupa internetu te telefonskih usluga u pokretnoj mreži. Mjereno utrošenim gigabajtima, promet širokopojasnog interneta u 2015. povećao se za 26,6 posto. U istom je razdoblju utrošeno 2 posto više minuta u pokretnoj mreži. Ukupan broj poslanih SMS poruka prošle je godine bio 9,3 posto manji nego 2014. Broj poslanih MMS poruka još je više smanjen – i to za 12,4 posto. U nepokretnoj je mreži u 2015. utrošeno čak 12,7 posto manje minuta u usporedbi s godinom ranije.

Na kraju prošle godine broj korisnika telefonskih usluga u pokretnoj mreži bio je 4.415.660. U odnosu na prosinac 2014. bilo ih je 1,1 posto manje. Gustoća korisnika pokretne mreže¹ u prosincu 2015. iznosila je 103,1 posto. Za usporedbu, u trećem tromjesečju iste godine, gustoća korisnika iznosila je 108,0 posto. Ako usporedimo s podacima na međugodišnjoj razini, uočljivo je kako se gustoća korisnika smanjuje već četvrtu godinu zaredom. U prosincu 2014. gustoća korisnika telefonskih usluga u pokretnoj mreži iznosila je 104,1 posto, a u prosincu 2013. godine 114,6 posto. Ovaj pokazatelj u 2012. godini bio je 116 posto, a 2011. čak 119,2 posto.² Podaci za prvo tromjesečje ove godine ukazuju na daljnje smanjenje gustoće korisnika telefonskih usluga u pokretnoj mreži. Ona je, naime, u tom razdoblju iznosila 102,1 posto.

U strukturi korisnika pokretne mreže u prvom tromjesečju 2016. godine prevladavali su korisnici bez pretplatničkog odnosa. Od ukupnog broja korisnika njih je bilo 52,7 posto. Istovremeno, zabilježeno je ukupno 4.376.398 korisnika telefonskih usluga u pokretnoj mreži. Većina njih, preciznije 3.620.709, su privatni korisnici. Ostatak, tj. 755.689, su poslovni korisnici. Vrijedi napomenuti kako je broj poslovnih korisnika u odnosu na isto razdoblje 2015. povećan za 2,2 posto. U istom razdoblju zabilježeno je smanjenje broja privatnih korisnika, i to za 1 posto.

¹ Gustoća korisnika pokretne mreže odnosi se na postotak ukupnog stanovništva koji je u zadnjih 90 dana barem jednom koristio uslugu u javnoj pokretnoj komunikacijskoj mreži ili nadopunio račun putem bona.

² Uzme li se u obzir razdoblje prije 2011. godine, uočava se vrlo veliki pad gustoće korisnika. Konkretno, 2010. ona je iznosila 143,5 posto. Međutim, zbog toga što je od 2011. godine došlo do promjene metodologije izračuna gustoće korisnika, ne može se utvrditi o kolikoj je promjeni doista riječ.

BROJ PRIKLJUČAKA KAO I PROMET ŠIROKOPOJASNOG PRISTUPA INTERNETU U PRVA TRI MJESECA OVE GODINE SU RASLI.

“U nepokretnoj mreži broj priključaka u prvom tromjesečju ove godine bio je 3,2 posto manji nego u istom razdoblju 2015.

Smanjenje broja privatnih korisnika telefonskih usluga vidljivo je i u smanjenju prihoda od maloprodaje u prvom tromjesečju ove godine u usporedbi s istim razdobljem prošle godine. Oni su bili manji za 1 posto. U istom razdoblju veleprodajni prihodi od telefonskih usluga u pokretnoj mreži su bili veći za 10,4 posto.

Mjereno u minutama, odlazni promet u pokretnoj mreži u prva tri mjeseca ove godine bio je nešto veći (tj. 0,28 posto) u odnosu na isto lanjsko razdoblje. Trajanje poziva korisnika u *roamingu* u međunarodnim mrežama povećano je za 10 posto u odnosu na njihovo trajanje u prva tri mjeseca 2015. godine. Što se tiče trajanja poziva stranaca u nacionalnim mrežama, ono je također bilo duže, i to za 33,9 posto. Broj poslanih SMS i MMS poruka smanjen je u odnosu na prvo tromjesečje 2015. U tom je razdoblju poslano 9,1 posto manje SMS poruka i 8,6 posto manje MMS poruka.

Trend prijenosa brojeva u pokretnoj mreži nastavio je rasti i u prvom tromjesečju ove godine kada je preneseno ukupno 1.072.772 brojeva što je 20,3 posto više nego u istom razdoblju lani. Hrvatski Telekom i dalje je ostao vodeći operator u pokretnoj mreži s udjelom od 47,3 posto. Slijede ga VIPnet s udjelom od 35,4 posto i Tele2 sa 17,5 posto udjela.

Istovremeno, u nepokretnoj je mreži preneseno 10,8 posto brojeva više, ukupno njih 1.251.016. HT je i dalje zadržao najveći udio tržišta, i to 57,3 posto. U nepokretnoj mreži broj priključaka u prvom tromjesečju ove godine bio je 3,2 posto manji nego u istom razdoblju 2015. Uz to, smanjen je i ukupni odlazni promet za 11,5 posto, a ukupni prihodi za 8,8 posto.

U tablici 1 prikazani su odabrani pokazatelji stanja u pokretnoj i nepokretnoj mreži na početku ove godine. Iz podataka o broju korisnika te odlaznom prometu razvidno je kako se većina komunikacije odvija putem pokretne mreže. To za posljedicu ima više nego dvostruko veće prihode ostvarene u prvom tromjesečju ove godine u pokretnoj mreži.

PROŠLU JE GODINU SEKTOR TELEKOMUNIKACIJA ZAVRŠIO S UKUPNO 7.743 ZAPOSLENA.

Tablica 1.
Nepokretna i pokretna komunikacijska mreža u prvom tromjesečju 2016.

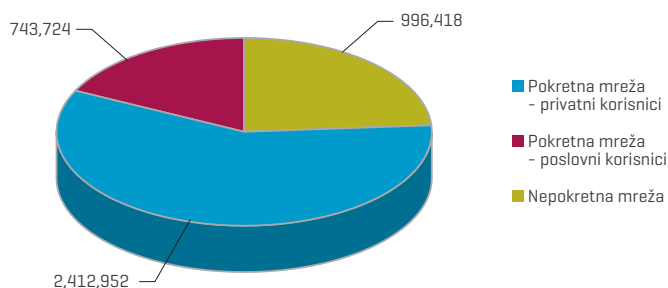
Izvor: HAKOM.

	Nepokretna komunikacijska mreža	Pokretna komunikacijska mreža
Broj priključaka/korisnika	1.413.947	4.376.398
Odlazni promet (u min.)	580.492.185	2.109.671.952
Ukupni prihodi (u kn)	457.516.195	965.237.623
Preneseni brojevi	1.251.016	1.072.772

Broj priključaka kao i promet širokopojasnog pristupa internetu u prva tri mjeseca ove godine su rasli. Ukupni broj priključaka bio je 5 posto veći u usporedbi s istim razdobljem lani. Broj priključaka putem pokretne mreže rastao je nešto više (5,2 posto) u odnosu na broj priključaka putem nepokretne mreže (4,3 posto). Broj priključaka širokopojasnog pristupa internetu u prvom tromjesečju lani prikazan je na slici 1. Broj korisnika paketa usluga u porastu je. Još uvijek je najveći broj korisnika 2D paketa (452.906). Najmanji udio činili su korisnici 4D paketa (38.696), ali je njihov broj najviše rastao, i to 36,4 posto na međugodišnjoj razini. U ovom razdoblju 342.793 korisnika koristilo je 3D paket usluga.

Slika 1.
Broj priključaka širokopojasnog pristupa internetu u prvom tromjesečju 2016.

Izvor: HAKOM.

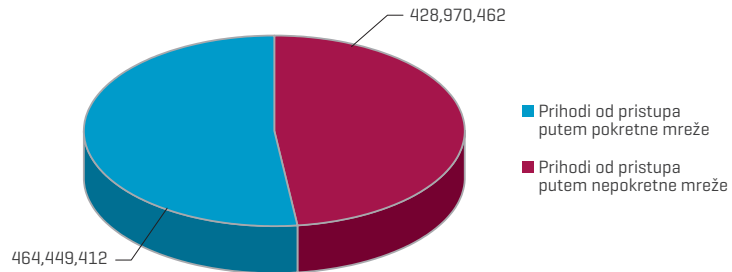

Ukupni odlazni promet u prvom tromjesečju 2016. bio je čak 39,7 posto veći nego u istom razdoblju lani. Ukupni prihod od internetskih usluga u ovom je razdoblju iznosio 893,4 milijuna kuna i bio je 4,8 posto veći na međugodišnjoj razini. Prihod od pristupa internetu putem pokretne i nepokretne mreže prikazan je na slici 2. Treba spomenuti kako je na

međugodišnjoj razini povećan samo prihod od pristupa putem pokretne mreže, i to za 11,3 posto. Istovremeno, prihod od pristupa putem nepokretne mreže smanjen je za 1,4 posto.

Slika 2.
Prihod od usluga pristupa internetu u prvom tromjesečju 2016., u kunama

Izvor: HAKOM.

Prosječna mjesečna bruto plaća u 2015. godini u sektoru telekomunikacija iznosila je 13.555 kuna. U odnosu na 2014. godinu nominalno je bila veća za 4,7 posto, a realno za 5,2 posto. U usporedbi s prosječnom plaćom na razini ukupnog gospodarstva, prosječna plaća zaposlenih u telekomunikacijama u 2015. bila je veća čak 5.500 kuna. Prosječna mjesečna bruto plaća isplaćena u prosincu 2015. u sektoru telekomunikacija iznosila je 12.959 kuna što je nominalno za 4,6 posto više nego u istom mjesecu 2014. Realno međugodišnje povećanje bruto plaće u prosincu u ovoj je djelatnosti iznosila 5,2 posto.

Prošlu je godinu sektor telekomunikacija završio s ukupno 7.743 zaposlena što je činilo 0,7 posto ukupnog broja zaposlenih u Hrvatskoj. U odnosu na studeni 2015. broj zaposlenih u prosincu bio je 0,4 posto veći. Broj zaposlenih u prosincu 2015. u usporedbi s prosječnim brojem zaposlenih u telekomunikacijama 2014. smanjen je 5,3 posto.

U strukturi potrošnje u travnju ove godine telefonske i telefaks usluge sudjelovale su s udjelom od 5,5 posto, dok su telefonska i telefaks oprema činili 0,24 posto potrošnje. Što se tiče cijena ovih usluga, kao i opreme, podaci za travanj 2016. ukazuju na njihov pad. U odnosu na prosječne cijene telefonskih usluga u 2015., u travnju ove godine one su smanjene 0,8 posto. U isto vrijeme cijene telefonske i telegrafске opreme su bile manje 2,7 posto. Cijene telefonskih usluga u 2015. bile su 10,2 posto manje nego 2010. Telefonskoj su se opremi cijene 2015. smanjile za gotovo 20 posto u odnosu na one iz 2010. Prema posljednjim dostupnim podacima DZS-a, u 2014. godini kućanstva u Hrvatskoj su na komunikacije godišnje prosječno trošila 4.503 kune. Većina tog iznosa, čak 4.264 kune, bili su izdaci za telefonske i telefaks usluge.

“ Prosječna mjesečna bruto plaća u 2015. godini u sektoru telekomunikacija iznosila je 13.555 kuna.

Telekomunikacije u Europskoj uniji

“Promet u sektoru telekomunikacija na razini Europske unije prošle je godine smanjen za 6,77 posto u odnosu na onaj iz 2010.

U sektoru telekomunikacija u Europskoj uniji protekle su dvije godine obilježene oscilacijama u kretanju ukupnog broja zaposlenih. Nakon tri uzastopna kvartala smanjenja broja zaposlenih, u posljednjem tromjesečju 2014. je povećan broj zaposlenih, i to za 6,9 posto u odnosu na prethodno tromjesečje iste godine (slika 3). Iako se broj zaposlenih u prvoj polovici 2015. smanjivao, treće i četvrto tromjesečje donose pozitivne trendove i ponovni rast broja zaposlenih. Prošla je godina zaključena s ukupno 1.109.500 zaposlenih.

Promet u sektoru telekomunikacija na razini Europske unije prošle je godine smanjen za 6,77 posto u odnosu na onaj iz 2010. Hrvatska je također jedna od zemalja koja je zabilježila pad prometa, i to za 16,10 posto. Promet je u 2015. povećan u Rumunjskoj (9,95 posto), Luksemburgu (9,15 posto), Francuskoj (5,32 posto), Malti (5,33 posto), Mađarskoj (3,20 posto) te na Cipru (0,79 posto).

Slika 3.
Kretanje broja zaposlenih u sektoru telekomunikacija u EU-28, treće tromjesečje 2013. – četvrto tromjesečje 2015.

Izvor: Eurostat.

Prema podacima Eurostata o godišnjoj stopi inflacije u prosincu 2015., cijene u kategoriji komunikacija nešto su povećane, i to za 0,2 posto. Na razini zemalja euro zone zabilježen je njihov pad od 0,1 posto. Najveću godišnju stopu inflacije u kategoriji komunikacija imale su Slovenija i Portugal. U oba je slučaja ona iznosila 5 posto. Najveće smanjenje, koje je iznosilo

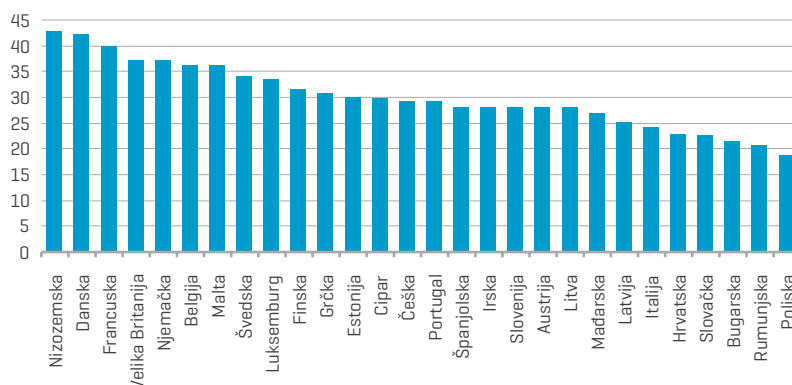
NAJVIŠE PRETPLATA MOBILNOG PRISTUPA ŠIROKOPOJASNOM INTERNETU ZABILJEŽENO JE U FINSKOJ.

5,8 posto, zabilježeno je u Švedskoj. Kao što je bilo riječi u prethodnom poglavlju, cijene u Hrvatskoj su u padu (-0,4 posto).

S 22,86 pretplata širokopojasnog interneta putem nepokretne mreže na 100 stanovnika u lipnju 2015. Hrvatska se nalazi na začelju liste zemalja EU-a, zajedno sa Slovačkom [22,68], Bugarskom [21,32], Rumunjskom [20,5] i Poljskom [18,79]. Najveći broj pretplata na 100 stanovnika imale su Nizozemska [42,59] i Danska [42,22].

Slika 4.
Broj pretplata širokopojasnog pristupa internetu putem nepokretne mreže na 100 stanovnika u zemljama EU-a u lipnju 2015.

Izvor: European Commission, Digital Agenda Scoreboard.

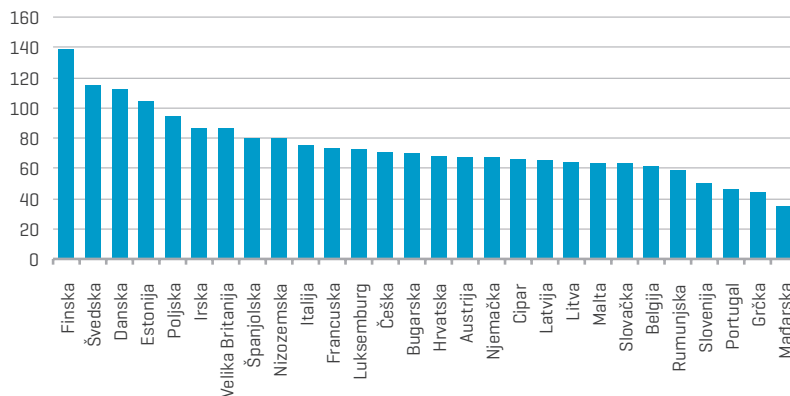

“S 22,86 pretplata širokopojasnog interneta putem nepokretne mreže na 100 stanovnika u lipnju 2015. Hrvatska se nalazi na začelju liste zemalja EU-a.

Po broju pretplata širokopojasnog interneta putem pokretne mreže u lipnju 2015. Hrvatska je znatno bolje rangirana. U tom je razdoblju bilo 68,14 pretplata na 100 stanovnika. Najviše pretplata mobilnog pristupa širokopojasnom internetu zabilježeno je u Finskoj, čak 138,58 na 100 stanovnika. Slijede Švedska sa 114,06, Danska sa 112,15 i Estonija sa 104,52 pretplata na 100 stanovnika. Zemlja s najmanje pretplata u tom je razdoblju bila Mađarska s 34,46 pretplata na 100 stanovnika (slika 5).

Slika 5.
Broj pretplata širokopojasnog pristupa internetu putem mobilne mreže na 100 stanovnika u zemljama EU-a u lipnju 2015.

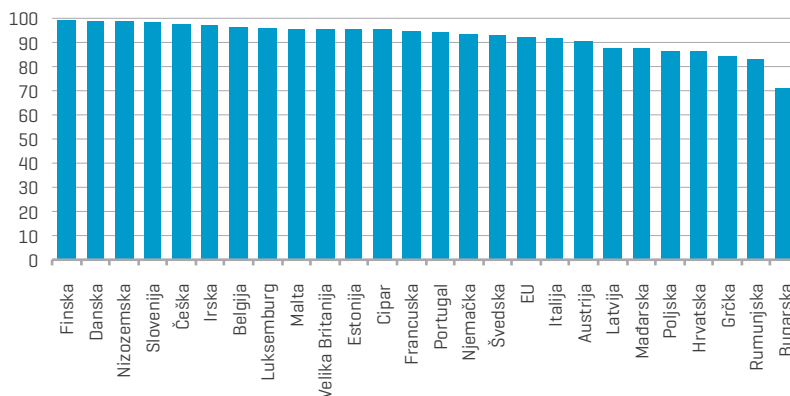
Izvor: European Commission, Digital Agenda Scoreboard.

Finska, Danska i Nizozemska tri su visoko rangirane zemlje kad je riječ o korištenju širokopojasnog pristupa internetu u poduzećima (slika 6). Također, veliki udio poduzeća koja imaju širokopojasni pristup internetu je u Sloveniji (98,36 posto) i Češkoj (97,53 posto). U Hrvatskoj je 2015. godine širokopojasni pristup internetu imalo 86,59 posto poduzeća. Udjele manje od Hrvatske imale su samo Grčka (84,08 posto), Rumunjska (82,99 posto) i Bugarska (71,31 posto).

Slika 6.
Poduzeća sa širokopojasnim pristupom internetu putem nepokretne mreže u zemljama EU-a 2015. godine, u postocima

Izvor: European Commission, Digital Agenda Scoreboard.

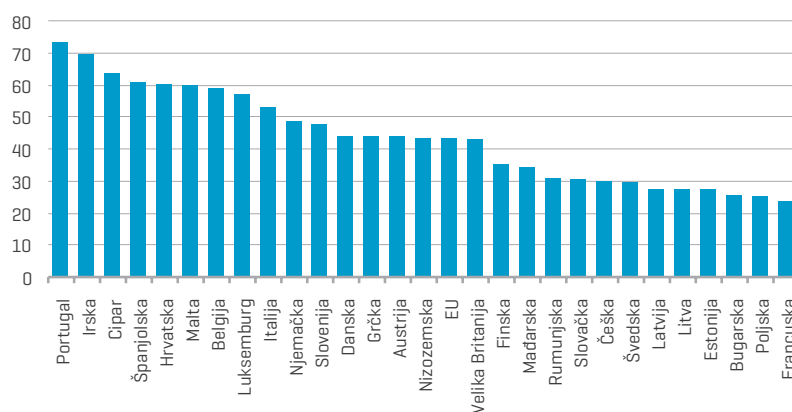

Po cijenama paketa usluga u listopadu 2015. Hrvatska je znatno iznad prosjeka EU-a. Naime, minimalna mjesečna cijena paketa koji uključuje internet brzine 30 do 100 Mbps, fiksni telefon i TV uslugu u Hrvatskoj je bila 60,41 euro [cijena korigirana za paritet kupovne moći]. Prosjek EU-a iznosio je 43,45 eura. Najveće cijene zabilježene su u Portugalu (73,32 eura) i Irskoj (69,18 eura). S druge strane, značajno manje cijene od prosjeka bile su u Francuskoj (23,63 eura) i Poljskoj (24,95 eura).

PO CIJENAMA PAKETA USLUGA U LISTOPADU 2015.
HRVATSKA JE ZNATNO IZNAD PROSJEKA EU-a.

Slika 7.
Mjesečna cijena paketa koji uključuje internet, fiksni telefon i TV uslugu (oglašavana brzina od 30 do 100 Mbps) u zemljama EU-a u listopadu 2015., minimalna cijena u eurima korigirana za paritet kupovne moći

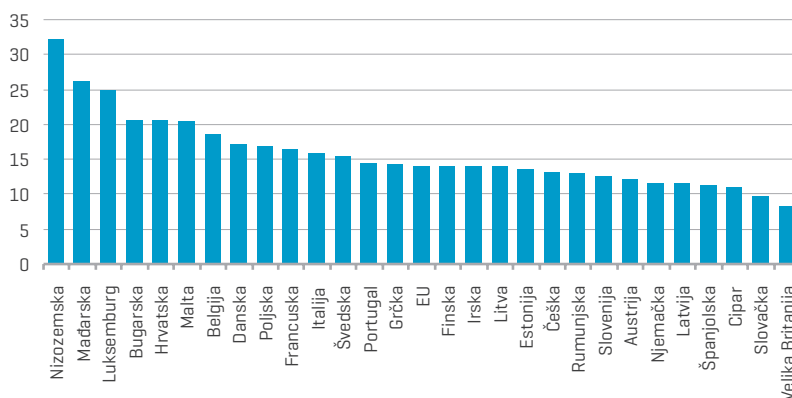
Izvor: European Commission, Digital Agenda Scoreboard.

Na razini EU-a sektor telekomunikacija je u 2013. godini u prosjeku ulagao 14,02 posto svojih prihoda u razvoj mreže (slika 8). Po ulaganjima je na prvom mjestu bio sektor telekomunikacija u Nizozemskoj (32,13 posto). U Hrvatskoj su te godine ulaganja u razvoj mreže iznosila 20,53 posto ukupnih prihoda sektora telekomunikacije. Najmanji postotak svojih prihoda u razvoj mreže ulagao je sektor telekomunikacija u Velikoj Britaniji, i to 8,23 posto.

Slika 8.
Ukupna ulaganja sektora telekomunikacija u razvoj mreže u EU-u 2013. godine, postotak ukupnih prihoda sektora telekomunikacija

Izvor: European Commission, Digital Agenda Scoreboard.

Vodeća trgovačka društva

U odnosu na 2014. godinu nije bilo promjene što se tiče vodećih trgovačkih društava u sektoru telekomunikacija. Deset vodećih trgovačkih društava registriranih za obavljanje djelatnosti žičane, odnosno bežične komunikacije su: HT d.d., VIPnet d.o.o., Tele2 d.o.o., OT – Optima Telekom d.d., Iskon Internet d.d., H1 Telekom d.d., Odašiljači i veze d.o.o., Metronet telekomunikacije d.d., Nokia Solutions and Networks d.o.o. i VIPnet usluge d.o.o. Međutim, usporede li se kumulativno njihovi pokazatelji poslovanja na godišnjoj razini, uočava se kako su vodeća poduzeća sektora prošle godine ipak poslovala nešto lošije nego 2014.

Tablica 2.
Pokazatelji poslovanja
vodećih trgovačkih
društava u sektoru
telekomunikacija u 2014.
i 2015. godini

Izvor: Izračun autorice prema
podacima Poslovne Hrvatske.

	2014.	2015.	Indeks 2015./2014.
Ukupni prihodi	12.475.806.200	11.988.633.600	96,10
Bruto dobit	1.510.567.800	1.237.534.800	81,93
Broj zaposlenih	7.098	6.565	92,49
Bruto marža	12,11	10,32	85,25
Proizvodnost rada	1.757.651	1.826.144	103,90
Koeficijent tekuće likvidnosti	1,59	1,77	111,70
Koeficijent zaduženosti	0,36	0,34	95,39
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	0,65	0,62	94,56

Naime, ukupni prihodi smanjeni su za 3,9 posto dok je bruto dobit pala za 18,07 posto. Dva vodeća trgovačka društva (HT i VIPnet) prošle su godine imali prihode manje za oko 3,5 posto. Najviše su smanjeni prihodi Metronet telekomunikacija, i to za čak 30,68 posto. Nešto veće ukupne prihode ostvarili su Tele2 (1,38 posto), Iskon Internet (1,16 posto) te H1 Telekom (samo 0,16 posto).

UKUPNI PRIHODI SMANJENI SU ZA 3,9 POSTO DOK JE BRUTO DOBIT PALA ZA 18,07 POSTO.

“Na razini deset vodećih trgovačkih društava sektora smanjen je i broj zaposlenih u 2015. godini, i to za 7,51 posto na međugodišnjoj razini.

Bruto dobit većine vodećih smanjena je u usporedbi s 2014. Treba, međutim, naglasiti da je deset vodećih prošle godine ipak poslovalo s dobitkom. Iznimka je jedino Tele2 koji je prošlu godinu zaključio s gubitkom.

Na razini deset vodećih trgovačkih društava sektora smanjen je i broj zaposlenih u 2015. godini, i to za 7,51 posto na međugodišnjoj razini. U najvećoj je mjeri to povezano sa smanjenjem broja zaposlenih u HT-u za 17,75 posto i VIPnet uslugama za 16,09 posto. Zbog smanjenja broja zaposlenih, unatoč smanjenju ukupnih prihoda, na razini deset vodećih trgovačkih društava proizvodnost rada se ipak povećala, i to za 3,9 posto. Najveću je proizvodnost rada imao Tele2. Ona je iznosila 9.081.588 kuna. Međutim, u odnosu na godinu ranije i ovo je trgovačko društvo imalo manju proizvodnost rada. Treba napomenuti kako je u 2015. Tele2 povećao broj zaposlenih.

Tablica 3.
Odabrani financijski pokazatelji poslovanja deset vodećih trgovačkih društava u sektoru telekomunikacija u 2015. godini

	Ukupni prihodi	Koeficijent zaduženosti	Koeficijent tekuće likvidnosti	Bruto marža	Proizvodnost rada
HT d.d.	6.014.665.200	0,13	3,24	18,63	1.546.584
VIPnet d.o.o.	2.920.318.700	0,82	0,49	1,10	2.500.273
Tele2 d.o.o.	1.244.177.500	1,19	0,91	-4,91	9.081.588
OT – Optima Telekom d.d.	441.444.600	0,85	1,10	2,77	1.155.614
Iskon Internet d.d.	384.127.700	0,31	1,08	2,28	2.099.058
H1 Telekom d.d.	254.034.000	1,77	0,75	1,63	1.309.454
Odašiljači i veze d.o.o.	232.526.900	0,29	1,47	11,14	807.385
Metronet telekomunikacije d.d.	224.527.500	0,93	1,13	13,13	1.100.625
Nokia Solutions and Networks d.o.o.	138.518.100	0,34	2,84	2,37	2.947.194
VIPnet usluge d.o.o.	134.293.400	0,01	28,31	46,12	1.839.636

Izvor: Izračun autorice prema podacima Poslovne Hrvatske.

TEKUĆA LIKVIDNOST DESET VODEĆIH TRGOVAČKIH DRUŠTAVA PROŠLE JE GODINE DODATNO POBOLJŠANA.

“Zaduženost vodećih poduzeća u sektoru telekomunikacija prošle je godine dodatno smanjena.

Tekuća likvidnost deset vodećih trgovačkih društava, koja je i inače bila dobra, prošle je godine dodatno poboljšana, na što ukazuje koeficijent tekuće likvidnosti od 1,77. Najbolju situaciju što se tiče održavanja tekuće likvidnosti imaju HT i VIPnet usluge. VIPnet usluge su prošle godine povećale kratkotrajnu imovinu i istovremeno značajno smanjile kratkoročne obveze te njihov koeficijent tekuće likvidnosti iznosi 28,31. Problema s održavanjem tekuće likvidnosti, s obzirom na vrijednost koeficijenta, imaju VIPnet, Tele2, OT – Optima Telekom, Iskon Internet, H1 Telekom i Metronet telekomunikacije.

Zaduženost vodećih poduzeća u sektoru telekomunikacija prošle je godine dodatno smanjena. Na razini deset vodećih trgovačkih društava niti u prethodnim godinama nije se moglo govoriti o prekomjernoj zaduženosti. Analizirajući koeficijent zaduženosti za svako od deset poduzeća, na nešto veću zaduženost nailazimo u sljedećim trgovačkim društvima: VIPnet, Tele2, OT – Optima Telekom, H1 Telekom i Metronet telekomunikacije.

Bruto marža deset vodećih u prošloj je godini iznosila 10,32 što je 14,75 posto manje nego godinu ranije. Na 100 kuna prihoda najveću bruto dobit ostvarile su VIPnet usluge. Riječ je o 46,12 kuna. S obzirom na ostvareni gubitak u 2015. godini Tele2 je imao negativnu bruto maržu [-4,91]. Na jednu kunu ukupne imovine prošle godine vodeća poduzeća sektora ostvarila su prosječno 0,62 kune prihoda, što je manje nego godinu ranije.

Zaključak

“U strukturi korisnika telekomunikacijskih usluga u pokretnoj mreži prevladavaju privatni korisnici, ali upravo se njihov udio smanjuje.

—Prema podacima za prošlu godinu i prvo tromjesečje ove godine može se uočiti povećanje broja internetskih korisnika i internetskog prometa. Unatoč ovom trendu Hrvatska se i dalje svrstava među zemlje EU-a s niskom razinom korištenja interneta. Pri tome treba naglasiti da su cijene brzog interneta u Hrvatskoj iznad prosjeka cijena u EU-u.

U isto vrijeme nastavlja se trend smanjenja broja korisnika u pokretnoj mreži. I dalje u strukturi korisnika telekomunikacijskih usluga u pokretnoj mreži prevladavaju privatni korisnici, ali upravo se njihov udio smanjuje. Nadalje, trajanje poziva u *roamingu* nastavlja rasti. U narednom razdoblju predstoji potpuno ukidanje *roaminga* koje je Europski parlament izglasao u listopadu 2015. u sklopu paketa *Jedinstveno europsko tržište za elektronske komunikacije*³. Prijelazno razdoblje u kojem će cijena poziva stajati maksimalno 0,05 eura po pozivu, 0,02 eura po poslanom SMS-u te 0,05 eura po megabajtu podataka započelo je 30. travnja ove godine. Potpuno ukidanje stupa na snagu 15. lipnja 2017.

Sektor telekomunikacija u Hrvatskoj prošle je godine imao nešto lošije poslovne rezultate u odnosu na prethodnu godinu. Vidljivo je to iz analize poslovanja deset vodećih trgovačkih društava sektora. Njihovi ukupni prihodi kao i bruto dobit su smanjeni, a većina njih je prošle godine smanjivala i broj zaposlenih. Prema podacima za prvo tromjesečje ove godine, dva vodeća operatora (Hrvatski Telekom i VIPnet) poslovala su bolje nego u istom razdoblju lani. Prihodi Hrvatskog Telekoma iznosili su 1,67 milijardi kuna što je porast od 3,4 posto na međugodišnjoj razini. Prema navodima iz kompanije, do porasta prihoda došlo je zbog povećanja prihoda u ICT segmentu poslovanja, dobrih rezultata u prodaji električne energije i porasta prodaje mobilnih uređaja⁴. Prihodi VIPneta u prvom tromjesečju 2016. bili su 2,7 posto viši nego u istom razdoblju prethodne godine⁵. Iz VIPneta su također izvijestili o značajnim ulaganjima u širenje fiksne HFC

³ <http://www.hrt.hr/305152/vijesti/ep-o-ukidanju-mobilnog-roaminga-unutar-unije> (pristupljeno 9. lipnja 2016.)

⁴ <http://www.tportal.hr/biznis/kompanije/426309/Rast-prihoda-i-stabilna-EBITDA-obilježili-poslovanje-Hrvatskog-Telekoma-u-prvom-kvartalu.html> (pristupljeno 10. lipnja 2016.)

⁵ http://www.vipnet.hr/objave-za-medije/clanak/-/journal_content/56_INSTANCE_Ei4V/10307706/26973429 (pristupljeno 13. lipnja 2016.)

SEKTOR TELEKOMUNIKACIJA U HRVATSKOJ PROŠLE JE GODINE IMAO NEŠTO LOŠIJE POSLOVNE REZULTATE U ODNOSU NA 2014. GODINU.

optičke mreže i mobilne 4G+/LTE mreže. Prema podacima koji dolaze iz Tele2, neto prodaja ovog operatora u prvom tromjesečju ove godine porasla je za 4 posto⁶.

Literatura:

Državni zavod za statistiku, Priopćenje, Indeksi potrošačkih cijena u travnju 2016., broj: 13.1.1/4., Zagreb, 2016.

Državni zavod za statistiku, Priopćenje, Prosječne mjesečne bruto plaće zaposlenih za prosinac 2015., broj: 9.1.2/12., Zagreb, 2016.

Državni zavod za statistiku, Priopćenje, Zaposleni prema djelatnostima u prosincu 2015., broj 9.2.1/12., Zagreb, 2016.

Državni zavod za statistiku, Statistička izvješća, Cijene u 2015., Zagreb, 2016.

European Commission, Digital Single Market, Digital Agenda Scoreboard Key Indicators, http://digital-agenda-data.eu/datasets/digital_agenda_scoreboard_key_indicators/visualizations [pristupljeno 10. lipnja 2016.].

Eurostat, Data in Focus, Author: Svetoslava Pavlova, Harmonised Indices of Consumer Prices December 2015, 1/2016, <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/4168041/7153342/KS-QA-16-001-EN-N.pdf/77a6d5d3-0817-4a26-b57f-a893e95fb43a> [pristupljeno 9. lipnja 2016.].

Hrvatska radio televizija, <http://www.hrt.hr/305152/vijesti/ep-o-ukidanju-mobilnog-roaminga-unutar-unije> [pristupljeno 9. lipnja 2016.].

Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (HAKOM), 2016, "Tromjesečni usporedni podaci tržišta elektroničkih komunikacija u Republici Hrvatskoj, prvo tromjesečje 2016. godine", Zagreb: Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti.

Tele2, <http://www.tele2.hr/o-tele2/za-medije/objave-za-medije/mc59/> [pristupljeno 13. lipnja 2016.].

Tportal, <http://www.tportal.hr/biznis/kompanije/426309/Rast-prihoda-i-stabilna-EBITDA-obilježili-poslovanje-Hrvatskog-Telekoma-u-prvom-kvartalu.html> [pristupljeno 10. lipnja 2016.].

VIPnet, Objave za medije, http://www.vipnet.hr/objave-za-medije/clanak/-/journal_content/56_INSTANCE_Ei4V/10307706/26973429 [pristupljeno 13. lipnja 2016.].

⁶ <http://www.tele2.hr/o-tele2/za-medije/objave-za-medije/mc59/> [pristupljeno 13. lipnja 2016.].

Izdavač

Ekonomski institut, Zagreb
Trg J.F. Kennedyja 7, 10000 Zagreb
Telefon: 01 2362 200, Fax: 01 2335 165
<http://www.eizg.hr>

Za izdavača

Maruška Vizek, v. d. ravnateljja

Glavni urednik

Goran Buturac

Autorica analize

Ljiljana Božić

Izvršna urednica

Ivana Kovačević

Lektura

Doris Baničević

Grafičko uređivanje i priprema

Vladimir Sukser

Grafičko oblikovanje

Studio 2M

Napomena: *Sektorska analiza* autorskoga je karaktera i ne odražava nužno stav Ekonomskog instituta, Zagreb

Sljedeća analiza Farmaceutska industrija izlazi u rujnu 2016.